

Tárgy: Az új génkezelési technikákra vonatkozó szabályozás: átláthatósággal biztosítani a választási lehetőséget

Tisztelt Dr. Nagy István Agrárminiszter Úr!

Az Európai Parlament 2024. február 7-én elfogadta az új géntechnikákkal előállított *valamennyi* termék címkézését és nyomon követhetőségét. A Parlament szándéka, hogy a fogyasztók, a termelők, az élelmiszergyártók és -kereskedők ezentúl felismerhessék, ha az új genomikai technikákból (NGT) származó élelmiszerekkel vagy takarmányokkal találkoznak.

Mint az egyik vezető német élelmiszeripari vállalat, kifejezetten üdvözljük a Parlament szavazásának eredményét az összes NGT-növényből előállított termékre kiterjedő címkézési kötelezettségről. Számos vásárlónk szkeptikus a génmódosított termékekkel szemben, ezért maguk szeretnék eldönteni, hogy ezeket kívánják-e megvásárolni és elfogyasztani. Ez csak abban az esetben biztosított, ha ezek a termékek egyértelműen címkézve vannak. Jelen levél aláírói között olyan vállalatok is megtalálhatók, amelyek nem utasítják el teljesen az új génkezelési technikákat. Ami közös bennünk, az az állásfoglalás, mely szerint a tisztességes versenyhez megkülönböztetésre van szükség. A géntechnológia nélkül előállított nyersanyagok és termékek egy színes élelmiszerpiac részei, és ennek így is kellene maradnia. Meggyőződésünk ezenkívül, hogy azoknak a vállalatoknak, melyek alkalmazzák az új technológiákat, ezen üzleti döntésükért felelősséget kell vállalniuk. A „szennyező fizet” elv alapján magukra kell vállalniuk azokat az utólagos költségeket, amelyek elsősorban azoknál keletkeznek, akik a géntechnológiát ki akarják zárni termékláncaikból.

A fogyasztók védelme és a tisztességes verseny érdekében szeretnénk az Európai Parlament által elfogadott címkézési és nyomon követhetőségi kötelezettséget mindegyik új technológiára alkalmazni. Ennek megbízható végrehajtásához a vállalatainkban szükség van olyan kimutatási módszerekre, amelyeket minden, az új genomikai technikákkal előállított termékre, tehát az NGT-1 kategóriájú növényekre is alkalmazni lehet. Ezért a vállalatoknak, amelyek NGT-növényeket kívánnak forgalomba hozni az EU-ban, az engedélyezési eljárás során kimutatási módszereket, referenciaanyagot és adatokat kell szolgáltatniuk a genetikai módosításról. Továbbá szükség van egy, az EU egészére kiterjedő kötelező érvényű jogi alapra is, amely alapján a tagállamoknak részletes együtt-termesztési intézkedéseket kell elfogadniuk, amelyek tartósan megvédik a mezőgazdaságot és az élelmiszeripart az 1. és 2. kategóriájú NGT-növényekkel való szennyeződéstől. Csak így tudunk géntechnológia-mentes termékeket kínálni vásárlóinknak. Ezenfelül elköteleztük magunkat az 1. és 2. kategóriájú NGT-növények országos termesztési tilalmának lehetőségében is.

Kérjük szíves támogatását a célunk véghezviteléhez és várjuk, hogy beszélhessünk Önnel ezügyben.

Tisztelettel:

Melléklet

Miért van szükség a kötelező analitikai kimutatási módszerekre az NGT-1 kategóriájú növények esetében

Az Európai Parlament címkézési kötelezettséget fogadott el *valamennyi* NGT-termékre, amely magában foglalja az összes NGT-1 kategóriába tartozó növényt és az ezekből készült termékeket is. A tisztességes verseny és a fogyasztói elvárások érdekében ellenőrizhetővé kell tenni, hogy a címkézés a jogszabályoknak megfelelően történik-e. Ehhez – a korábbi rendszerhez hasonlóan – analitikai kimutatási módszerekre van szükség, hogy a hiányzó nyilatkozatok felfedhetők legyenek. Így a vállalatok és a fogyasztók joggal feltételezhetnék, hogy az NGT-címke nélküli termékeket valóban nem vetették alá az új génkezelési technikáknak, illetve a hatóságok is ellenőrizni tudnák a címkézési kötelezettség betartását.

Az 1-es kategóriájú NGT-növényekre alkalmazott kimutatási módszerek lehetősége túlnyomóan két tényezőtől függ: egyrészt a kutatási beruházásoktól, másrészt a politikai iránymutatástól. Az Európai Bizottság jelenleg két projektet támogat a kimutatási módszerek fejlesztésére 11 millió euróval, amely jelentős előrelépést jelent. Ám azoknak a vállalatoknak, amelyek NGT-1 kategóriájú növényeket kívánnak forgalomba hozni, ezidáig nem kellett kimutatási módszereket, referenciaanyagot és adatokat bemutatniuk a genetikai módosításról. Feltételezhető, hogy ezek a vállalatok rendelkeznek kimutatási módszerekkel – már csak azért is, hogy érvényesíthessék szabadalommal védett szellemi tulajdonukat.

Miért van szükség az uniós szintű kötelező együtt-termesztési intézkedésekre

Ahhoz, hogy a géntechnológia-mentes mezőgazdaság és élelmiszergyártás hosszú távon fenntartható legyen, szükség van az EU-s szinten kötelező erejű együtt-termesztési intézkedésekre. Ezeknek az intézkedéseknek minden tagállamban alkalmazandónak kell lenniük valamennyi 1-es és 2-es kategóriájú NGT-növényre. Ellenkező esetben a géntechnológiával nem módosított termékek fokozatos szennyeződésére lehet számítani. A következmények súlyosan érintenék a hagyományos géntechnológia-mentes és biotermékek gyártóit, ugyanis a szennyeződés termékviszahívásokhoz és a jó hírnév sérüléséhez, vagy akár a tanúsítások elvesztéséhez vezetne. Ezáltal pedig az élelmiszeripar általános bizalomvesztést szenvedne el.

Azért, hogy egy előre látható szennyeződés veszélyét minimalizálni tudjuk, olyan jogi alapra van szükség, amely alapján az EU-tagállamok nemzeti szinten és regionálisan adaptált együtt-termesztési intézkedéseket fogadhatnak el.

Annak érdekében, hogy a géntechnológiával és anélkül történő mezőgazdaság és élelmiszertermelés hosszú távon is lehetséges maradjon az unióban, a következőkre van szükség. Egyrészt be kell vezetni a termesztési helyek nyilvántartását, amely lefedi az összes olyan területet, ahol az NGT-növényeket kereskedelmi vagy kísérleti célokra termesztik. Másrészt szükség van növény-specifikus távolságszabályokra, illetve követelményekre ahhoz, hogy a termékek szétválaszthatók legyenek a teljes értékláncuk mentén. Ezenkívül a felelősségre vonatkozó szabályokat is be kell vezetni, amelyek biztosítják szennyezés esetén a kártérítést, beleértve a kártérítési alapot, ha a szennyezésért felelős személy nem azonosítható, valamint a „szennyező fizet” elv következetes alkalmazását. Ezáltal azok, akik az új génkezelési technikákat alkalmazzák, felelősek lesznek azért, hogy az NGT-növényeiket távol tartsák az áruláncokból, illetve, hogy viseljék a költségeket.

Biztosítani kell, hogy az új génkezelési technikákat nem alkalmazó gazdasági szereplőket ne terheljék költségek és kötelezettségek. Egy ilyen szabályozás nélkül a hagyományos és ökológiai GMO-mentes

termékek gyártási költségei megemelkednének. Azok a vállalatok pedig, amelyek a fogyasztók többsége által igényelt élelmiszert állítanak elő, így versenyhátrányba kerülnének.

Miért támogatjuk az országos és regionális termesztési tilalmak lehetőségét

Az 1. és 2. kategóriájú NGT-növények termesztésének tagállami tilalma a mai napig nem engedélyezett. Mi azonban támogatjuk, hogy a tagállamok – a szubszidiaritás és a nemzeti szuverenitás elvével összhangban – továbbra is eldönthessék, hogy a területükön vagy annak bizonyos részein lehessen-e NGT-növényeket termesztetni. A megfelelő mérlegelési lehetőség különösen fontos ott, ahol a mezőgazdaság és az élelmiszergyártás mindkét (GMO-val vagy anélkül történő) formájának együttélése gyakorlatilag vagy gazdaságilag nem lehetséges.